

Slik blir grunnrenteskatten på havbruk

Grunnrenteskatt på havbruk ble vedtatt av Stortinget 31. mai. Den største endringen er at den effektive skattesatsen reduseres til 25 prosent. I vedtaket økes også verdsettelsesrabatten på formuesskatteverdien av oppdrettskonsesjoner fra 50 til 75 prosent.

Advokat
Tone Kaarbø
Partner Advokatfirmaet Ræder

Advokat
Ida Heldal
Advokatfirmaet Ræder

Vedtaket ble fattet med 93 mot 76 stemmer. Flertallet besto av regjeringspartiene Ap og Sp sammen med Venstre og Pasientfokus. Vedtaket innebærer en rekke endringer fra Regjeringens opprinnelige forslag.

Vi har beskrevet reglene nærmere i artikkelen [«Grunnrenteskatt på havbruk»](#) i Revisjon og Regnskap 4-2023.

Redusert skattesats

Den største endringen er at den effektive skattesatsen reduseres til 25 prosent. Regjeringen foreslo opprinnelig en effektiv sats på 40 prosent høsten 2022. Deretter kom den med et revidert forslag i mars i år (2023), hvor satsen ble redusert til 35 prosent. For å komme i mål med forslaget måtte AP og Sp redusere skattebyrden for å oppnå flertall. Det resulterte i at i det endelige vedtaket fra stortinget er satsen redusert ytterligere, til 25 prosent. Grunnrenteskatten kommer i tillegg til ordinær selskapsskatt på 22 prosent.

Det har vært diskusjon om utredning av andre modeller for skattlegging, blant annet en færøysk modell og en modell med økt selskapsskatt for havbruksnæringen. Det har også vært tatt til orde for å utrede nye modeller. Flertallet går imidlertid inn for en grunnrenteskatt som i hovedtrekk er basert på det opprinnelige forslaget. Skatten blir – som tidligere foreslått – utformet som en kontantstrømskatt med effektiv sats på 25 prosent og med et bunnfradrag på 70 mill. kroner. Fordi grunnrenterelatert selskapsskatt er fradragberettiget i grunnrenteskatten, må grunnrenteskattesatsen rent teknisk justeres til 32,1 prosent. Da oppnås en effektiv skattesats på 25 prosent.

Uklarhet om verdifastsettelse

Grunnrenteskatten på havbruk trådte i kraft 1. januar i år. Næringen har rettet sterk kritikk mot at selskapene selv skal finne markedsverdi på fisken ved merkanten i 2023. Fra 2024 skal det opprettes et uavhengig normpriseråd. Forskrift om slikt priseråd er fortsatt ikke sendt på høring.

Verdsettelsesrabatten økes

I vedtaket økes også verdsettelsesrabatten på formuesskatteverdien av oppdrettskonsesjoner fra 50 til 75 prosent.

Mer inntekter til kommunene

Vertskommunene og -fylkene sikres en høyere inntekt fra Havbruksfondet for 2023. Dette skjer ved at produksjons-

avgiften, som fordeles til kommunene og fylkeskommunene med oppdrett gjennom Havbruksfondet, økes til 90 øre pr. kilo. Produksjonsavgiften utgjør i dag 40,5 øre pr. kilo.

Kommunenes andel av inntekter ved salg av ny produksjonskapasitet skal økes fra 40 prosent til 55 prosent.

Nye miljøkrav skal vurderes

Flertallet er også enige om nye miljøkrav i form av flere anmodningsforslag for å styrke miljø og teknologiutvikling. Stortinget ber også Regjeringen, frem til statsbudsjettet for 2024, å utrede forslag om å innføre grunnrenteskatt på havbruk til havs.

Ap, Sp, Venstre og Pasientfokus er enige om å fremme følgende anmodningsforslag:

- Stortinget ber regjeringen sørge for at miljøindikatorer for trafikklyssystemet er på plass fra auksjonsrunden i 2024. Trafikklyssystemet gir rødt, gult eller grønt lys til 13 produksjonsområder for laks, ørret og regnbueørret, basert på naturfaglige vurderinger av lakselusas påvirkning på villaks i området. Fargen avgjør om produsentene får øke, må minske eller kan fortsette med dagens produksjon. Det skal utredes og vurderes indikatorer, som blant annet påvirkning på sjørret, utslipp og dødelighet.
- Stortinget ber regjeringen, frem til statsbudsjettet for 2024, å utrede

- forslag om å innføre grunnrente-skatt på havbruk til havs. Utredningen må gi en avklaring om det er grunnlag for grunnrente på havbruk til havs.
- Stortinget ber regjeringen innføre en ordning som gjør at redusert produksjon som følge av trafikklyssystemet, kan produseres i lukket teknologi.
- Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om en miljøteknologiordning i løpet av 2023.
- Stortinget ber regjeringen i løpet av våren 2024 legge frem en sak om bedre organisering av samarbeidet mellom myndigheter og oppdrettsnæringen for å sikre en mer helhetlig forvaltning, bedre bærekraft og bedre fiskevelferd.
- Stortinget ber regjeringen i løpet av våren 2024 legge frem tiltak for økt bearbeiding av sjømat i Norge.
- Stortinget ber regjeringen sikre at Havbruksfondet tilføres midler som om produksjonsavgiften ble økt fra 56 øre til 90 øre fra 1. januar 2023.

Svindel i en digital hverdag

Vi hører nesten daglig om ulike virksomheter og privatpersoner som har blitt rammet av ulike former for digitale svindler. Den stadige utviklingen i samfunnet gjør det mer krevende å verne seg mot potensielle digitale trusler og svindelkampanjer.

Legal & Privacy Officer
Andreas Forbech Havre
Intility

Den digitale utviklingen gjør det ikke bare enklere å effektivisere svindelforsøk, men også å tilpasse svindelen til det enkelte offeret. Graden av profesjonalitet og kompleksitet blant ondsinnede aktører er varierende. På den ene siden har du svindelforsøk som er enkle å avsløre, mens du i den andre enden finner organiserte aktører som selger informasjon som brukernavn og passord eller påtar seg oppdrag for å utføre løsepengeangrep.

Enklere å utforme troverdig innhold

Svindelforsøk pr. epost kunne tidligere gjerne gjenkjennes på bakgrunn av dårlig språk, men nye tjenester bidrar til å gjøre det stadig enklere å utforme innhold som fremstår som troverdig og som det er krevende å avsløre som potensiell svindel. [DNB](#) kan fortelle at de har sett en

økning på 45 prosent i antall svindelforsøk som de har behandlet i 2022 sammenlignet med 2021. Sammenlignet med 2020 er økningen på 1000 prosent.

[Finanstilsynet](#) har rapportert om færre angrep på finansiell infrastruktur i 2022, men mener likevel at omfanget av digital kriminalitet med konsekvenser for finanssektoren synes å øke.

AI-tjenester på nett

Det har vært mye oppmerksomhet rundt ChatGPT, Dale-E og andre AI-tjenester på nett. Språkmodellen ChatGPT har hatt en enorm vekst i antall brukere. Mens Spotify, Facebook og Netflix brukte henholdsvis 5, 10 og 42 måneder på å nå én million brukere, brukte ChatGPT fem dager. Det er estimert at det tok tre måneder før tjenesten fikk 100 millioner månedlige aktive brukere. Nye og eksplorative trender som dette blir gjerne utnyttet av aktører med onde hensikter. Tilsvarende så man for kryptovaluta og Bitcoin. AI-trenden kan utnyttes på flere måter. Svindlere kan ta i

bruk AI som et verktøy for å forbedre svindelen ved at tjenesten kan brukes til å utforme phishing e-post på et gitt språk og i en gitt kontekst, eller automatisere og forenkle utnyttelsen av sårbarheter.¹

Utnytter etterspørselen etter AI-tjenester

Det er allerede avslørt tilfeller hvor ondsinnede aktører utnytter selve etterspørselen etter AI-tjenester. Dette kan for eksempel være tjenester som utgir seg for å være ChatGPT, men som i realiteten er en kopi. For brukerne kan den fremstå og fungere likt, men i bakkant kjører det prosesser som har andre formål. Disse kan for eksempel prøve å stjele informasjon eller installere programvare på brukerens maskin.

I mange tilfeller er det ikke tydelig for offeret hvordan svindleren kan få en økonomisk vinning av handlingen. Dette

¹ Security Implications of ChatGPT, Cloud Security Alliance, <https://cloudsecurityalliance.org/artifacts/security-implications-of-chatgpt/>